

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 160*—
Pe o jumătate de an Lei 80*—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă Poșta)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERTATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
Prețul inseratelor
Un șir petii 8 Lei pentru fiecare publicare

Congresul cultural al „Astrei” la Sibiu

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” (numită pe scurt și „Astra”), a convocat pe zilele de 24—26 Aprilie 1930 un congres la Sibiu, unde e centrul acestei vechi societăți românești, înființată acum 70 ani de către marii noștri înaintași, mitropoliții Șaguna și Șulău, împreună cu alți români de pe acele vremuri.

„Astra” noastră are despărțăminte (filiale, sucursale) în toate orașele din Ardeal și Banat. Mai are apoi biblioteci înființate în vreo 600 de sate. În timpul din urmă a înființat un despărțământ și la București, altul la Chișinău (pentru Basarabia) și la Constanța (pentru Dobrogea).

Vechea noastră „Astra” e cea mai stăruitoare societate, care lucrează la ridicarea poporului român în cultură și bunăstare. Ea aranjează dăruiri și conferințe în diferitele despărțăminte, la orașe ca și la sate. Reprezentanții tuturor despărțămintelor se întrunesc apoi odată în an — de obicei în lunile de vară — la o adunare generală, care se ține totdeauna în alt oraș din Ardeal sau Banat. Anul trecut spre pildă adunarea s'a ținut la Turda. Aci s'a hotărât convocarea, în cursul anului 1930, a unui congres cultural, unde să se dezbată toate chestiunile în legătură cu lucrările necesare pentru o cât mai întinsă activitate culturală din partea „Astrei”.

În urma acestei hotărâri s'a convocat la Sibiu congresul numit „cultural”, care în trei zile a ținut cinci ședințe. Programul congresului a cuprins 36 de puncte. La congres au fost invitați reprezentanții despărțămintelor „Astrei”, apoi reprezentanții altor societăți culturale din țară, cum și diferiți domni învățați, cari se ocupă de cultura și înaintarea poporului român.

Un raport amănunțit nu putem publica în foaia noastră, din lipsă de loc. Vom aminti însă punctele principale, cari interesează în prima linie țărănimea noastră. De altcum, asupra celor dezbătute în congres vom mai reveni ocazional. În discuțiile pătate s'au ivit multe idei și planuri bune. Vom urmări să vedem cum se lucrează la îndeplinirea lor. Iar la timpul său vom raporta.

*

Congresul s'a deschis Joi 24 Aprilie c., la 10 ore e. m., în sala prefecturii județului. Înainte de deschiderea ședinței, membrii congresului au luat parte la serviciul divin ținut în catedrala ortodoxă și biserica unită.

Deschiderea congresului s'a făcut de către d-nul Vasile Goldiș, președintele Asociațiunii, care vorbește despre problemele Astrei și salută pe reprezentanții culturii românești, întruniți la Sibiu în acest congres, de unii numiți și parlament cultural.

A urmat apoi la cuvânt dl Dr. Gh. Preda, vice-președintele Astrei, însărcinat să refereze asupra rapoartelor intrate (vre-o cinci) referitor la reorganizarea Astrei și schimbarea statutelor. Dl Preda reținează numai, dar nu se declară într-o parte sau alta.

Se încinge discuție, pro și contra, la care iau parte d-nii prof. G. Bogdan-Duică, Dr. N. Căliman-Brasov, Petru Suciu-Turda,

Dr. Stoicescu-Constarța, L. Goga-Chișinău, T. Iacobescu-Cetatea Albă, pâr. Tucra-Timișoara și alții.

Discuția nu duce la un rezultat definitiv. Unii propun schimbări de statute, trecerea sediului central la Cluj, reorganizare în diferite forme. Alții cer mai multă muncă efectivă, rămânând pe lângă vechile statute. Să nu tot schimbăm la statute, ci să depunem adevărată muncă, dacă vrem să ajutăm la ridicarea în cultură și bunăstare a poporului. — Noi încă suntem de părerea din urmă, aprobând întru totul ideile hărnicului părinte Tucra-Timișoara. Astrei îi trebuie apostoli, nu noi statute sau mutarea la Cluj.

Prima ședință s'a ridicat la ora 1. După aceea a avut loc masacomună la Restaurantul Boulevard, fără nesfârșitele verburi obișnuite... La ora 3¼ s'au continuat desbaterile, cari au durat până la ora 7¼, seara.

În ședința de după amieză a referat dl Ion Agârbicianu asupra colaborării Astrei cu celelalte societăți culturale. Colaborarea o ține de potrivită și bună, dar o fuzionare cu neputință. (Așa și este. Redacția F. P.) La discuție iau parte d-nii O. Goga, Stelian Popescu, prof. Ștefănescu-Goangă, Bogdan-Duică, G. Adamescu și alții, cari cu toții recunosc, că Astra are încă o înaltă misiune națională de împlini. Pentru ajungerea acestui scop, Astra trebuie ajutată de Stat și sprijinită atât de intelectuali cât și de țărănime.

Vineri 25 Aprilie, în ședința de dimineață, dl Bogdan-Duică face 8 propuneri cu privire la activitatea viitoare a Astrei. Congresul le ia la cunoștință și trece la discutarea punctului din ordinea de zi: Astra și politica. Dl Horia Petrescu citește raportul dlui rector Vălcovici-Timișoara, care e de părere, că Astra și în viitor trebuie să facă o politică naționalistă și culturală.

Dl președinte Goldiș dă citire unei scrisori a dlui prof. Rădulescu-Motru, care cere Astrei o propagandă mai întinsă pentru munca productivă. Se încinge o discuție cam aprinsă, la care iau parte d-nii O. Goga, Bogdan-Duică, I. Lupeș, cari vreau să ducă discuția pe terenul politic. Văzând că nu sunt urmași și de alții, au lăsat-o mai domol.

Urmează la cuvânt dl prof. Dr. Iuliu Hașeganu-Cluj, care își citește raportul cu privire la organizarea tineretului în cadrele „Astrei”. Se declară contra politicii în sânul acestei societăți. Cere ca partidele politice să-și însușească programul cultural al Astrei. Incolo să nu se amestece la nimic. — Mai iau cuvântul d-nii prof. univ. S. Mehedintzi, S. Dragomir, O. Goga, can. St. Roșianu, iar la urmă dl prof. I. Lupeș, care citește o propunere.

Propunerea dlui Lupeș avea la sfârșit cuvinte cu mai multe înțelesuri. Vorbă de otrăvitori de suflete, de demagogi și altele. Dl Dr. Ier. Stoichiță luând cuvântul cere modificarea acestei moțiuni în partea ei din urmă. Înșuși dl prof. Bogdan-Duică recunoaște a se face această schimbare. Se mai opuneau numai d-nii Goga și Lupeș. Luând cuvântul dl președinte Goldiș, caută să domolească lucrurile și se declară pentru schimbarea

bărilor cerute. Cei doi averescani trebuie să cedeze. Din toată propunerea a rămas numai fraza de la început, care este „Astra va continua să facă naționalism integral și să trezească solidaritatea constructivă în domeniul cultural”. Restul s'a șters, ceea ce pare a fi nemulțumit mult pe cei 2 domni, cari la ședințele următoare n'au mai luat parte...

*

În cursul desbaterilor, ce au mai urmat, s'au discutat diferite chestiuni, ca: Astra și biserica, Astra și școala, Astra și cooperatie, Astra și Statul, Astra și cinematografele etc. S'au exprimat diferite propuneri și păreri. Toate acestea s'au predat biroului, care le va supune desbaterilor în comitetul central și la viitoarea adunare generală. La timpul său vom mai scrie.

De încheiere constatăm un lucru, care l'am văzut ca un fir roșu în toate discuțiile: Pentru a face ceva trebuie bani. Cum să ajungem la bani pentru Astra, puțini s'au ocupat, cu deosebirea celor ce spuneau foarte simplu: Statul trebuie să dea bani Astrei.

Și noi spunem și susținem: Statul trebuie să ajute Astra. Mai udamem însă: În criza de azi, Statul trebuie să ajute în prima linie producția și refacerea Țării. Celelalte ajutoare — necesare și ele — vin în a doua linie, pe măsură cât se poate și cum se poate. În schimb noi trebuie să chivernisim cu cumpăt ce avem din trecut. Mai multă cruțare în legătură cu o muncă efectivă mai stăruitoare....

Situația politică în țară

Vacanța Paștilor a trecut. Cu toții și-au început munca obișnuită. Îndeosebi ne bucură vremea prielnică agriculturii. De aceasta să ne bucurăm, în prima linie, fraților! Încă un an doi buni, o să ne scape de multe necazuri.

În viața politică nu s'a întâmplat nimic deosebit în ultimele săptămâni. Doar atât, că partidele de opoziție se svârcolesc în toate părțile, căutând să prostească pe ceice le cred, că: în curând vor răsturna guvernul. Spre acest scop liberalii și averescanii, în primele 10 zile ale lunii Maiu vreau să țină câte un congres la București. Asta o pot face. Nu-i oprește nimănui. Guvernul de azi nu e ca cele de pe vremuri, în legătură cu libertatea de întrunire.

Ce privește situația guvernului, el se bucură de încrederea Înaltei Regențe, are un parlament tare la spate și lucrează din greu la îndreptarea multor rele din trecut. Că mai sunt destule de făcut, nu neagă nimenea. Că se mai fac și unele greșeli, de asemenea recunoaștem. Principalul este însă: din zi în zi se îndreaptă multe spre mai bine. Să avem răbdarea necesară, și în același timp fiecare din noi să ne facem datoria cu toată conștiințiozitatea acolo unde suntem puși.

Situația căilor noastre ferate

Declarațiile dlui director general,
Stan Vidrighin

Gazetele liberale și avere scane au pornit dela un timp încoace o luptă inversunată contra conducerii de azi a căilor noastre ferate. Punctele lor de atac au fost în deosebi concedierea de personal și problema reducerilor de tarif la călătorie. Că svârcolirile susnumitelor gazete nu au nici un rost, o poate vedea orice om de bună credință. Lor le trebuie însă nod în papură și-l caută pretutindeni.

E interesant însă că s'au agățat tocmai de conducerea căilor ferate, care sub guvernul de acum e mai bună ca oricând. Ne aducem bine aminte cu toții ce a fost în trecut la această instituție: cloșniri, deraieri, furt de materii, personal fără nici un lucru, întârzieri lungi de trenuri, în sfârșit o adevărată jale. Astăzi însă lucrurile s'au schimbat. Putem spune cu tot dreptul, că am apucat pe calea cea bună și că în scurt timp vor dispărea și ultimele rele ce mai dăinuiesc.

Pentru a lămurii marele public asupra stărilor dela căile ferate, dl inginer și director general Stan Vidrighin a făcut ziarelor o seamă de declarațiuni, a căror rezumat îl dăm și noi mai jos:

Chestiunea reducerilor la călătorii

Orice reducere de tarif a fost dată (prin legea monetară) în puterea consiliului de administrație al C. F. R., care la rândul său a încheiat învoeli cu ministerul armatei, și cu ministerul de finanțe, privitoare la plata reducerilor acordate militarilor, funcționarilor, invalizilor etc. În aceste învoeli se arată numărul călătoriilor cu reduceri de cari se bucură cei numiți mai sus.

Legea mai prevede, că în administrația căilor ferate nu e îngăduit să se mai facă cheltuieli, cari nu au acoperire și merge până acolo, că oprește chiar și statul de a mai impune căilor ferate transporturi fără de plată, afară de cazul că ar fi la mijloc interese înalte de stat.

Cruțări la materiale

Pentru ca să poată fi puse în ordine C. F. R., au trebuit să se micșoreze cheltuielile. Acest lucru s'a început prin sistarea (oprirea) unor trenuri cari nu aduceau nici un câștig. În locul lor s'au pus și se vor mai pune în circulație automotoare.

S'a continuat apoi prin îmbunătățirea calității materialelor (locomotive, vagoane, șine etc.) și prin reducerea prețurilor de cumpărare. Ca să poată fi scăzute prețurile, s'au lăturat în primul rând mijlocitorii, cari în totdeauna scumpesc materialele. În felul acesta direcțiunea C. F. R. a isbutit să facă economii însemnate față de trecut.

Concedierile de personal

S'a făcut o socoteală și s'a aflat, că numai la două direcțiuni (din cele 7) e personal de prisos, care reprezintă în fiecare an cam 600 milioane lei cheltuieli fără nici un rost. În ceea ce privește originea și situația personalului de prisos se poate spune, că el este rezultatul influențelor din afară. Politicianii din trecut l-au vârat la C. F. R. fără nici o necesitate și pregătire.

Desigur, că și personalul de conducere prezintă în multe cazuri lipsuri. S'au găsit domnișoare și domnișori, cari luau leafa din bugetul căilor ferate, cu titlul de hamali. Sunt și astăzi meseriași, cari n'au făcut nici când ucenicie și cari nu-și pricep meseria. Se mai găsește și o parte din personalul de mișcare, care prin nepricepere produce cele mai grave accidente.

Situația aceasta nenorocită nu mai putea dăinui. Căile ferate trebuie să-și aleagă personalul, reducându-l la strictul trebuincios. Reducerile de personal s'au început încă în toamna anului trecut. Peste iarnă au pausat mărginindu-se la pensionările prescrise de lege. Odată cu primăvara s'a reluat firul concedierilor și aceasta cu atât mai mult, cu cât primăvara se încep la întreținerea liniilor de cale ferate diferite lucrări, cari cer multe brațe. În loc să se angajeze personal din afară, s'a hotărât să treacă la aceste lucrări cât mai mulți din cei de prisos în alte servicii.

În legătură cu aceasta se luase măsurile, ca cei cu vârsta împlinită să treacă la pensie. Astfel pe ziua de 16 Aprilie c. la atelierul C. F. R. se făcuseră următoarele reduceri: 270 persoane îndrumate la pensie, 510 persoane îndrumate la lucrările de întreținere a liniilor; 437 meseriași și 136 hamali concediați.

În fața acestei situații, guvernul — la stăruința celor interesați — a intervenit și cei concediați au fost deocamdată reprimiți. Ca încheiere dl director general, Stan Vidrighin, a declarat, că în cazul, când guvernul nu va putea plăti personalul reprimiți, concedierile vor începe din nou, de oarece căile ferate luptă cu mari greutăți.

Scrisoare din Banat

Primum la redacție următoarea scrisoare: „Stimate Domnule redactor al „Foii Poporului“ Scriitorul acestor șire e un plugar-înstărit dintr'o comună frunțasă din Banat, aproape de granița iugo-slavă. Dacă răsoșiți adresa abonajilor d voastră mă găsiți și pe mine printre cei dintâi. Am abonat „Foia Poporului“ anul 24—25 ani și de atunci încoace o citesc fără întrerupere.

Când am început a citi gazeta d voastră nu prea eram tare la slovă, pentru că la școală nu am umblat decât 2 ani și câteva luni. Pe atunci erau vremuri mai grele. Învățătura nu era așa de lesnică ca în ziua de azi. Însă din clipa în care a început a mi veni în casă „Foia Poporului“ am început și eu a mă împărtăși din roadele binefăcătoare ale culturii. Gazeta d voastră mi a luminat mintea, mi-a câștigat o sumedenie de cunoștințe și m'a pregătit într-o parte pentru ca să mă pot numi un bun și credincios cetățean. În comuna mea ocup un loc de frunte, sunt primar și eu îmi dau bine seama, că isbânda aceasta o datoroz în primul rând „Foii Poporului“ din Sibiu, pentru că numai cu ajutorul ei am putut să mi însușesc așa pregătire, care se cerea pentru o asemenea slujbă.

Pentru acest lucru vă sunt foarte recunoscător. Mulțumirea mea, fiindcă nu v'o pot arăta pe altă cale, o dovedesc făcând o întinsă propagandă pentru „Foia Poporului“ Prietenilor și cunoscuților mei dacă îmi cer părerea, le recomand numai gazeta pe care d voastră o conduceți cu atâta cinste și demnitate. Iar acei ce-mi ascultă sfatul nu întârzie nici ei a mi mulțumi pentru sfatul binevoitor ce le-am dat. Gazeta d voastră îi mulțumește cum nu se poate închipui mui mulți. (Deodată cu scrisoarea de față vă trimit și numele alor 8 consăteni, cari prin mine vă roagă să-le trimiteți de aici înainte foia. Costul abonamentelor l-au trimis prin mandat postal).

Cu aceste încheii, mulțumindu-vă încă o dată pentru hrana sufletească ce mi ați adus în cursul atâtor ani. Fiți sigur Domnule Redactor, că recunoștința noastră nu se va îndepărta niciodată de d voastră. Și acest lucru îl vom spune și fiilor noștri, pentru ca să facă la fel.

T. I. primar

în comuna C. jud. Timiș-Torontal.

Scrisoarea de mai sus a sosit prea târziu pentru a fi publicată în numărul trecut al gazetei. O publicăm cu plăcere acum. Binevoitorul nostru abonat nu se va supăra.

Cum s'a încheiat la Londra conferința pentru dezarmarea navală

Amintirea grozăviilor din marele războiu e încă proaspătă. Ranele pricnuite tuturor statelor sunt încă sângărânde. De aceea cei ce conduc destinele popoarelor se străduiesc pe cât le stă în putință să înlăture pricinile cari ar putea da naștere unui nou războiu. Acesta a fost și scopul conferinței pentru dezarmarea pe apă, dela Londra, care a durat mai bine de 3 luni de zile. Marile puteri (Anglia, Franța, Italia, Statele-Unite și Japonia) și-au dat seama, că dacă vor continua cu înarmările așa precum au început, n'o să ajungă la ceva bun. La un moment dat pacea va fi în mare primejdie.

În ziua de 22 Aprilie a. c. cele cinci puteri au semnat un tratat, o învoială, care cuprinde 26 de articole. Semnarea s'a făcut cu mare pompă. Primul care a iscălit a fost delegatul Statelor-Unite, apoi al Franței, Angliei, Italiei și pe urmă al Japoniei. Au fost de față la acest act membrii tuturor delegațiilor, peste 100 corespondenți ai ziarelor din toată lumea și fotografii casei regale (din Anglia), cari au fotografiat ceremonia. Înainte de semnare, șefii delegațiilor au ținut câte o scurtă cuvântare.

În general, cuprinsul tratatului este următorul: capitolul I (art. 1—5) cuprinde dispozițiuni privilegiate la vapoarele de războiu, aeronave (aeroplan) și vase port-avioane. Primul articol arată că statele subscriitoare se învoiesc să nu mai construiască în anii 1931—36 bastimente (vapoare de războiu) de înlocuire, adică altele noi.

Al doilea capitol (art. 5—13), cuprinde dispozițiuni asupra numărului de submarine (vapoare ce umblă pe sub apă), cari pot merge într'un grup, precum și calibrul (mărimii) artileriei lor, care nu va putea să treacă de 130 milimetri.

Capitolul al treilea, cuprinzând art. 13 până la 21 prevede clauze (condiții) speciale pentru Anglia, Statele-Unite și Japonia. — Cel de al patrulea capitol conține dispozițiuni privilegiate la acțiunea submarinelor față de vapoarele de comerț.

Al cincilea capitol declară, că tratatul dela Londra va rămâne în vigoare până la 31 Decembrie 1936, afară de capitolul al patrulea, care are o durată nemărginită.

Acestea sunt prevederile tratatului vamal semnat la Londra. E fără îndoială un pas însemnat spre asigurarea păcii. Rămâne de văzut, cum va fi respectat de diferitele state subscriitoare.

O altă pacoste în Rusia bolșevică

Zăpăceala ce domnește în Rusia sovietică nu are seamă în întreaga istoria. Căpeteniile bolșevicilor și-au făcut de cap cu socotelile lor și au răsturnat tot ceea ce a fost ordine și rânduială și în schimb au adus prăpăd și nemulțumire. De altfel toate planurile lor au fost desușitate. De aceea nu e de mirare, că le-au eșit pe deandoselea. Așa s'a întâmplat cu planul de „colectivizare a produselor“ (lucrare în comun a pământului, despre care am scris într'un număr trecut), iar acum mai nou, cu „brigăzile orășenești“.

Dar ce sunt aceste brigăzi orășenești? O să spunem numai decât. La începutul anului de față, când s'a început campania colectivizării (adecă strângerea la un loc a tuturor produselor), sovietele dela oraș au alcătuit „brigăzi orășenești“ din muncitori și domni dela oraș cari să plece pe sate, pentru a îndemna și supraveghea pe plugarii la munca câmpului.

În acest scop diferite persoane din oraș (numite brigăzi orășenești) primeau un fel de ordine de concentrare, a căror nerespectare de către plugarii însemna un act contra revoluționar (de neapănare bolșevicilor). Alte organizații muncitorești, școli și fabrici erau invitate să alcătuiască brigăzi proprii, cari să fie trimise la sate.

După câțiva timp s'a constatat, că brigăzile orășenești formează o adevărată pacoste a satelor, cari sunt nevoiți a latrețina pe orășeni ca pe niște adevărați boeri. În suși ziarul guvernului bolșevic „Izvestia“, recunoaște că aceste brigăzi departe de a ajuta populația, o împiedică în munca ei. Membrii brigăzilor discută toată ziua cu populația locală despre politică, împiedicând-o astfel în munca ei agricolă. Pe orășeni nu-l doare capul de nevoile agriculturii, ei stau mai bine tolăniți la umbră și povestesc sau joacă cărți. Astfel ziarul mai sus amintit publică o corespondență, unde se spune între altele:

„În ultimele luni au sosit la noi mai mult de 500 persoane din Moscova și alte orașe. Toate aceste persoane țin mereu întruniri și se plimbă pe câmpurile oamenilor fără să le dea seama de ce se cheltuiesc pentru trimiterea acestor oaspeți la țară, ar fi dați pentru cumpărarea de semințe sau unelte, am avea mai multe foloase, decât avem dela oamenii cari sosesc la noi spre a ne ajuta, dar de fapt formează pentru noi o adevărată povară“.

Așa scriu acei ce au avut prilejul să cunoască „brigăzile orășenești“. De altfel chiar acei ce au venit cu ideea „brigăzilor orășenești“ recunosc astăzi nereușita lor. Acesta e și cazul ziarului „Izvestia“, care la început a purtat o mare propagandă pentru înființarea numitelor brigăzi. Acum vedem ce păreri are. Recunoaște pe față nereușita lor. Așa vor ajunge în curând cu toată organizația bolșevică din Rusia.

INFORMATIUNI

Pentru familiile nenorociților dela Costești. Majestatea Sa Regina Maria, luând cunoștință de marea nenorocire ce a lovit pe atâția buni credincioși ai comunei Costești, a donat suma de 100.000 lei pentru ajutorarea familiilor lor și pentru isprăvirea bisericăi celei noi din aceea localitate. Tot în acest scop s'au deschis mai multe colecte în cuprinsul țării. Ministerul agriculturii încă a dăruit 100.000 lei iar dl ministru de externe G. Mironescu, personal 25.000 lei.

Pentru primarii comuneor rurale și sătești. Potrivit art. 153 alineatul 2 din legea pentru organizarea administrațiilor locale, primarii trebuie să poarte o eșarfă (pantlică) la toate ceremoniile oficiale. Această eșarfă după descrierea ministerului de interne trebuie să fie astfel: să fie formată dintr-o bandă de mătăasă tricoloră sau altă țesătură tricoloră, în lățime de 15 centimetri. Culorile vor avea fiecare o lățime de 5 centimetri. Lungimea ei atârână de cel ce o poartă. Eșarfa se poartă sub formă de lentă (cruci) peste piept dela umărul drept spre șoldul stâng. La unul din capete se va agăța o fundă tot din aceeași materie, de care fundă vor atârna două bucăți de aceași stofă puse una peste alta, de o lungime de 15 cm. în capul cătorora se vor coase franjuri de fir sau de lână, de culoare galbenă, în lungime de 10 cm. La celălalt capăt va fi prevăzută cu o copcă, care să se prindă de copca prinsă în spatele fundei pe partea dinăuntru. Eșarfa se poartă având culoarea albastră în sus.

O nouă distincție pentru dl profesor Iorga. Se vestește, că universitatea din Oxford (Anglia) va da în ziua de 3 Maiu, gradul de „Doctor în literatură” (honoris causa—de onoare) d-lui profesor Nicolae Iorga, dela Universitatea din București. Aceasta pentru învățătura înaltă ce o are învățatul român.

Moartea unui brav general. Generalul de brigadă Mircea Botez era unul dintre cei mai iscusiți și mai bravi comandanți ai armatei noastre. Pe lângă aceasta era și un călăreț desăvârșit. Vineri în 25 Aprilie a.c. generalul Botez, însoțit de un grup de 20 ofițeri de cavalerie din Capitală, și-a făcut obișnuita plimbare la gosea. Dela un timp a rămas ceva mai în urmă simțindu-se cam rău, căci era suferind de inimă. La un moment dat și-a pierdut echilibrul și a căzut de pe cal. Când au alergat ceilalți să-l ridice, bravul general era mort. Corpul lui neînsoțit a fost transportat la Capela spitalului militar „Regina Elisabeta” din Capitală. Știrea despre moartea generalului Botez — care era foarte iubit — a produs o vie durere în toate cercurile.

Un pod peste Dunăre între România și Iugoslavia. În ziua de 26 Aprilie c. s'a întrunit în Belgrad, la ministerul comunicațiilor, delegația română și cea iugoslavă pentru a discuta în privința construirii unui pod peste Dunăre, la Orșova, care va lega România cu Iugoslavia. Prin aceasta legăturile economice dintre cele două țări ar fi simțitor ușurate.

Veste îmbucurătoare. Într-unul din numerele trecute ale foii noastre am fost dat o informație, prin care anunțăm plecarea echipei de cavaleriști români la întrecerea de călărit dela Nissa (în Franța) și Roma. Zărele streine aduc acum știrea îmbucurătoare, că la concursul din Nissa, echipa română a câștigat premiul II. și III. Monaco — unul din cele mai mari premii. În total România a câștigat opt premii și opt mențiuni. La această întrecere au luat parte toate statele mai de seamă din lume, așa că izbânda bravei noastre echipe ne-a adus multă fală și cinste. Dela Nissa cavaleriștii români vor pleca la Roma la o nouă întrecere. — Le urăm aceiași izbândă frumoasă!

Căsătoria ficei lui Mussolini. În ziua de 24 Aprilie a. c. a avut loc cununia contelui Galeazzo Ciano cu Edda Mussolini, fiica dictatorului Italiei. Papa a trimis miresei ca dar un frumos șirag de mătinii lucrate în aur.

Înștiințare. Pentru retragerea cât mai repede din circulație a biletelor de bancă de 20 și 5 Lei publicul este invitat în interesul propriu a refuza primirea de atari bilete dela instituțiile publice, fiind acestea date de a le preschimba cu monedă metalică.

Legătura de cale ferată între Maramureș și Bucovina, cu trecere prin Polonia și Cehoslovacia, s'a făcut pentru a se scurta drumul dintre cele două provincii. Până acum, călătorul din Maramureș care voia să meargă la Cernăuți, trebuia să facă un ocol urias pe la Plocești. Noua legătură urma să fie inaugurată (pusă în circulație) în ziua de 29 Aprilie a. c., dar din anumite pricini tehnice data aceasta a fost amânată pe ziua de 5 Maiu 1930. — Sperăm, că la data din urmă se va porni noua circulație, care s'a mai amânat de câteva ori.

Ciocnire de automobile în Banat. În ziua de 24 Aprilie a. c. s'a produs o mare nenorocire pe șoseaua Caransebeș—Lugoș. Un automobil, în care se aflau mai mulți tineri cu chef, s'a ciocnit cu un alt automobil, în plină viteză. Automobilul cu tinerii s'a sfărâmat. Tânărul Ștefan Socholz a fost omorât pe loc. Tânărul G. O. Iovar a încetat din viață după câteva ore de chinuri. A fost greu rănit studentul în teologie Nicolae Paica, iar mai ușor răniți studenții Codariu Dumitru și soferul Ladislau Toth. Autoritățile au deschis o anchetă. Se pare însă că vina o poartă cei ce au căzut jafți, căci fiind cam amețiți nu au fost cu destulă băgare de seamă la drum.

O veste bună. În ziua de 9 Aprilie 1930, s'a înființat în comuna Slănic, județul Sibiu, o Reuniune de muzică, în cadrul căreia s'a înființat și o fanfară. Această frumoasă inițiativă a fost luată de părintele Arion Păculea și de învățătorul Nicolae Nicoară, originar din Dobârca. Deoarece această Reuniune este acum în plină ei de dezvoltare îi dorim pogies și bună propagare, iar harnicilor conducători ce stau în fruntea ei le dorim sănătate, pentru a putea duce la bun sfârșit munca începută.

O pomană stranică. Mai săptămânile trecute a murit Costăchel Vasiliu, cel mai bogat țaran din Moldova, care avea moșii, case, hoteluri și ferăstrăe și în Bucovina. A fost înmormântat la Dorna Vatra. La înmormântarea lui Vasiliu au luat parte peste zece mii de persoane. După coborârea lui în pământ s'a dat o pomană cum rar se cunoaște. Iată ce s'a consumat la această pomană: 3000 de colaci, fiecare în greutate de 5 kilograme. 800 kg. pește, 4 boi, 15 viței, 12 porci 200 găini, 200 bufoniș cu bere, 1500 kilograme de vin. S'a ridicat o baracă uriașă pentru adăpostirea comensilor. Chiar și evreii din împrejurimi au fost chemați la această pomană și mulți dintre ei s'au dus bucuroși, căci au simțit că e roș de halebă. Cheltuielile cu pomană răposatului bogătan s'au ridicat la suma de 1 milion lei. A și rămas de pomeneală pomană lui.

Măsuri înțelepte. Am scris în câteva rânduri în gazeta noastră despre nenorocirile ce au avut loc la câteva cinematografe din străinătate. Nenorocirile se iveau aproape în toate cazurile din neglijența proprietarului sau din instalația proastă a localului. Și aceste neajunsuri au costat viața pe multe sute de persoane. Pentruca populația țării noastre să fie ferită de asemenea nenorociri, Ministerul de interne a dat următoarele ordine: 1. Este strict oprit a lăsa să intre în sală un număr mai mare de privitori, decât numărul de locuri stabilit prin planuri și autorizat de autorități. Cinematografele cari nu vor respecta această dispozițiune vor fi închise. 2. Cel puțin odată pe săptămână, eșirea publicului să se facă pe ușile laterale pentruca să se obișnuască cu aceste eșiri. 3. Agenții de poliție sau jandarmii să intervină cu autoritatea lor la constatarea abaterilor spre a se pune ordine în săli. — Înțelepte măsuri de prevederi. Căci vorba cea: paza bună trece primejdia rea.

Bătrânețe biblică. Vechiul testament ne spune despre oameni cari au trăit sute de ani. Astăzi însă nu se mai întâlnesc astfel de cazuri. Rar se întâmplă când un om trece peste 100 ani. Totuși în China trăiește un bătrân cu numele Li-Chung-lun, care a atins vârsta de 252 de ani. Cei cari îl cunosc spun, că a ajuns la această etate multumită unui secret pe care îl posedă singur el. Zărele chinezegii scriu, că sănătatea lui Li-Chung-lun s'a îmbunătățit în ultimul timp (pentruca fusese cam bolnav). Iar mintea lui e cât se poate de limpede. E înșurat pentru a 24 oră cu o femeie de 60 ani. Pe celelalte 23 le-a îngropat în cursul veacurilor.

Onorarul unui avocat din America. Zărul american „Sun” scrie, că avocatului Samuel Untermayer din New York i-s'a plătit ca onorar de clientul său William Fox, suma de 1 milion dolari. Acesta e cel mai mare onorar advocațial ce s'a plătit în America (de sigur și în lumea întreagă.)

Nebunia bolșevică. Săpânirea bolșevică e de o cruzime fără de seamă. Oricare din supușii ei, dela mic la mare, trebuie să aibă o astfel de putare, încât să nu dea de bănuț cătuși de puțin că s'ar abate din drumul croit de bolșevici. Cei cari fac altfel se joacă cu viața. Cam așa li-s'a întâmplat și diplomaților sovietici din capitala Suediei. Probabil că acești diplomați, (Dimitrieș și Zobulev) ne mai simțind jugul sovietic, s'au purtat și au vorbit ca toți oamenii. De aceea guvernul din Moscova i-a rechemat în țară. Bieții oameni însă știau prea bine ce îi așteaptă și nu au plecat. Ei au cerut orotirea guvernului din Suedia, care le-a și dat-o. Iată cei dela Moscova s'au călănțit tare de tot și i-au condamnat la moarte în lipsă. Averele ce o aveau în Rusia li-s'a confiscat. Acum așteaptă să pună mâna pe ei pentru ca să-i măntuiască din lume.

Al 25-lea copil. Locuitorul Alexandru Nagy din orașul Debrețin (Ungaria) a declarat la ofițerul stării civile al 24-lea copil, din prima căsătorie el a avut 22 de copii, iar din a doua 3. Alexandru Nagy este în vârstă de 65 de ani, iar soția lui de 50 de ani.

Orașele mari acum 100 ani. Capitala țării noastre s'a dezvoltat într-un chioșc uimitor. Nu mai depășește decât în anul 1916 ca numără cam 400.000 suflete, iar după 10 ani, adică în 1926, populația ei s'a ridicat la peste 800.000. Văzând numărul locuitorilor din București s'a dublat în decurs de 10 ani. Iată și alte capitale au cunoscut o asemenea dezvoltare uimitoare. Astfel în anul 1800 Parisul avea 517.800 locuitori, Berlinul 172.000, Londra 959.000, Viena 247.000, iar New-Yorkul 79.000 locuitori. Acum Parisul are cam 4 milioane locuitori, Londra peste 6 milioane, Berlinul mai bine de 3 milioane, iar New York al peste 7 milioane locuitori.

Un gropar de 95 ani. Un gropar din orașul Colonia (Köln, Germania), a implinit 95 de ani. În cursul lungii sale meserii, el a îngropat peste o sută de mii persoane.

Expoziție. În cursul lunii Iulie se va deschide în orașul Pusan din Polonia, o expoziție de transporturi și turism. Tăra noastră încă va lua parte la această expoziție și va fi reprezentată prin dl inginer Nanu.

Jertfele automobilelor. În ziua de 24 Aprilie a. c. au avut loc în Franța 50 de accidente (nenorociri) de automobil. Dintre aceștia 12 au fost uciși și 38 răniți. — Și aceasta numai într-o singură zi!

Aviz. În urma stărilor economice grele de azi, s'au ivit și în orașul Sibiu un număr mare de gomeri. Avem în ziua de azi 375 gomeri capi de familie cu 714 membri de familie. Municipiul a făcut tot ce i-a stat în putință pentru ameliorarea stării grele a acestora. Azi nu-i mai este posibil să-i ajute pe aceștia din cauza mijloacelor restrânse, cari îi stau la dispoziție. Din această cauză se face apel la bunăvoința populației din acest oraș de a veni în ajutorul gomerilor angajându-i la lucru sau ajutându-i cu bani. Să ajutăm pe gomerii ajunși în nevoie! O comisie este încredințată cu conștientizarea ocaziunilor de muncă și cu colectarea banilor.

Vaccinare. Părinții acelor copii, cari s'au născut până la 1 Martie a. c. însă n'au fost vaccinați, sau au fost vaccinați fără rezultat, sunt invitați a se prezenta cu copiii lor în timpul dela 29 Aprilie până la 13 Maiu a. c., (cu excepția zilelor de Duminică și serbătoare) la ora 3 p. m., în sala cea mare a Primăriei (strada Mitropoliei No. 2) spre vaccinarea și revaccinarea copiilor.

Aviz teatral. Teatrul de Vest din Oradea va aranja în orașul nostru, în ziua de 6 Maiu a. c., o reprezentație teatrală în folosul victimelor din Costești. Cu această ocazie se va juca frumoasa comedie „Omul care a văzut moartea” de marele scriitor român Victor Eftimiu. Cu privire la scopul filantropic al acestei reprezentații, facem un viu apel către populația orașului Sibiu, ca să asiste în număr cât se poate de mare.

Editura și tiparul „Foaia Poporului”

Redactor responsabil: H. N. BRATU.

Manutanța Garnizoanei Sibiu
Nr. 685/930 11944

Publicațiune

În ziua de 9 Maiu 1930, ora 10 dim., la reședința acestei manutanțe, din Sibiu, strada Mihai Viteaz Nr. 1, se ține licitație publică cu termen scurt pentru vinderea a 7 vagoane țărățe, de sare dispuse acestei manutanțe. Licităția se ține cu oferte închise iar ofertanții vor avea garanția de 10% în recipisa Casei de Depuneri.

Sibiu, 28 Aprilie 1930.

Șeful Manutanței Sibiu
Adm. Căpitan Ruja

Nr. 208/930 11949

Publicațiune

Comuna Aciliu, publică darea în întreprindere prin licitație publică minuendă, pardosirea unei Strade „Suseni”, fixând ziua de licitație pe 11 Maiu 1930 ora 2 d. m.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic, în orele de oficiu la primăria comunală.

Aciliu, la 28 Aprilie 1930.

Primăria comunală

Nr. 6679 port. 1929 11151

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică că în baza deciziunii Nr. 7174/1929 și Nr. G. II 447/1930 a judecătoriei rurale Nocrich, în favoarea reclamantului Banca „Albina” repr. prin avocatul Dr. Mihai Velicu contra loc. în Vurpăr, pentru încasarea creanței de 4800 Lei și accesorii, se fixează termen de licitație pe

5 Maiu 1930, la ora 15 p.m., la fața locului în Vurpăr sub Nr. 287, unde se vor vinde prin licitație publică judecătorească, mașină de crut, vacă, iapă, cal, în valoare de 18.500 lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat face 4.800 Lei cap., dobânzile cu 12%, socotind din 1 Decembrie 1928, iar spesele până acum stabilite de 2898 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost exesevate și de alții și accepția și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezintă este ordonată și în favoarea acestora în sensul art. LX: 1891 § 120.

Sibiu, la 1 Aprilie 1930.

Kálmán, portărel

Primăria comunei Sadu
Nr. 467/930 11941

Publicațiune

Comuna Sadu, arăndează prin licitație publică, crăjma comunală, pe timpul din 1 Ianuarie 1931, până la 31 Decembrie 1933. Licităția se va ține în ziua de 1 Iunie 1930, ora 14, în conformitate cu art. 88—110 din legea contabilității publice.

Prețul de concurență e 40.000 Lei anual, garanția 10%.

Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunală în orele oficiorse.

Sadu, la 28 Aprilie 1930.

Primăria comunală

Primăria comunei Șelca-mare
(jud. Târnava-mare)

No. 285/930 11946

Publicațiune

Târgul anual de primăvară în comuna Șelca-mare, se ține cum urmează: în ziua de

25, 26 Maiu pentru oi,
28 Maiu pentru porci,
29, 30 Maiu pentru vite cor-nute și cai,
1 Iunie pentru miei, oi, porci și
2 Iunie pentru marfă.

Primăria comunală

Publicațiune

În ziua de 21 Maiu 1930, ora 2 p.m. (la Constantin și Elena) se arăndează prin licitație publică în comuna Tărtăria de jos jud. Alba — cărciuma comunală cu local de prăvălie, lăptărie, locuință și grajd.

Doritorii se pot adresa primăriei comunei și cu oferte verbale sau scrise.

Primăria comunală

Tărtăria de jos, j. Alba

11947

O moară

de vânzare prin licitație publică în 11 Maiu 1930, din mână liberă, cu două petri 38, motor Maier 16 hp., merge cu gaz și locuință la moară doră oală. — Prețul strigare e de 280 mil lei cu vadiu 5 mil lei. La Ștefan Nedela, Cărpinaș, jud. Sibiu.

11948

Meseriași

harnici și pricepuți: un grădinar pentru flori, doi tâmplari, un zidar și un zugrav, angajază imediat „Agezământul de Ocrotire și Educație”, din Castelul „Turnul Roșu”, gara Tâlmăciu, jud. Sibiu. Salariu lunar 1500, hrană și locuință. Serviciu tot timpul anului. — Rugărilor să se trimită imediat Direcțiunii.

11955

Publicațiune

Fășnat de oi și de vite precum și livezi, are de arădat, eventual de vânzare: M. Lutsch, Agnita.

11932

Local de prăvălie

cu drept de cărciumă, se dă cu procente sau în arăndă pe mai mulți ani. E la o poziție foarte bună, unde e circulație mare, e potrivit pentru persoane care adună lepte și pregătesc unt și brânză. E bun și meseriaș ca: cojocar, ferar sau pantofar. E un local cu 4 camere și poplărie. Se dă la 1 Maiu 1930 din cauză că proprietarul e suferind. A se dreza la: Bogdan Chirilă, Georgiu de jos, (j. Hunedoara).

11945

De vânzare

O casă

cu 5 camere, 3 pivniți, brevet de beuturi spirtoase nelimitat, grajduri și șură, curtea situată în mijlocul unei comune fruntașe din jud. Făgăraș. Doritorii să se intereseze la Dr. Ivan, avocat în Făgăraș.

11989

Femei și fete

pot câștiga banii prin curățirea nucilor de coaje, 150 Lei pro sac. — A se adresa la Elias Gross, Sibiu, strada Gușteriței No. 38. Duminica dela 2—8 p.m., în zile de lucru între 12—2.

11940

De vânzare casă, curte, grădină

și șase jug. pământ, clasa I—II. Prețul Lei 500.000, la Maria Mandocea, Cincul, Nr. 494, jud. Făgăraș.

11942

Mulțumită

11938

Subsemnatul Victor Guiman din Șinca nouă, aduc prin prezenta mulțumirile mele Societății de Asigurare Prima Ardeleană din Sibiu, care mi-a lichidat urgent și cu lămură suma mea de foc ce am avut-o și îmi țin de datorie a recomanda călduros Societatea de mai sus tuturor celor cari doresc a-și asigura bunurile lor contra pagubelor.

Șinca nouă, la 24 Aprilie 1930.

Guiman Victor

Nr. 16/1929 11953

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu, prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. G. 1742/928 a judecătoriei rurale Nocrich în favoarea reclamantului Horvath Cristian repr. prin adv. Dr. I. Popa contra — pentru încasarea creanței de 600 lei și accesorii, se fixează termen de licitație pe

8 Maiu 1930, ora 10 a. m., la fața locului în Sibiu, strada Gușteriței No. 40, unde se vor vinde prin licitație publică judecătorească: 1 ispa murgă, în valoare de 8000 lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Pretenziunea care e de încasat face 600 Lei capital, dobânzile cu 10%, socotind din 10 Decembrie 1916, iar spesele până acum stabilite de 1386 lei 50 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație, ar fi fost exesevate și de alții și accepția și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezintă este ordonată și în favoarea acestora în sensul art. LX: 1891, § 120.

Sibiu, 12 Aprilie 1930.

Dr. Bacu portărel

Caut morar

la moară cu două petri și fărâștrău mănăst cu apă. — Ioan Micu, inv., Săvăstreni, județul Făgăraș.

11950

Nr. 4439/1930 11954

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu, prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 7892 919 și Nr. G. II. 17220/929 a judecătoriei m'xe Sibiu, în favoarea reclamantului Maria Fălmăș repr. prin adv. Dr. I. Popa contra — pentru încasarea creanței de 2000 lei și acc., se fixează termen de licitație pe

8 Maiu 1930, la ora 11 a. m. la fața locului în Sibiu, Moara de Scorță H la locuința urmăritel, unde se vor vinde prin licitație publică judecătorească, mobile de casă în valoare de 3200 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat face 2000 lei capital, dobânzile cu 10%, socotind din 1 Ianuarie 1929, iar spesele până acum stabilite de 1304 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost exesevate și de alții și accepția și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezintă este ordonată și în favoarea acestora în sensul art. LX: 1891, § 120.

Sibiu, 12 Aprilie 1930.

Bacu portărel

Carpe

(zdrențe) pentru ștersul mașinilor se cumpără la „Tipografia Poporului”, Sibiu, strada Mitropoliei No. 12

fr. nr.

BĂILE BUZIAȘ

Cu renumitele sale surse foarte bogate în Acid Carbonic, radio-actieve și feruginoase, cu efecte mari în bolile de inimă, aortite, arterio-scleroze, hipertensiuni, boli nervoase, boli de femei, enemii etc.

Hoteluri și pensiuni de primul rang. Confort modern. Prețuri moderate.

Bucătărie și Dietică specială.

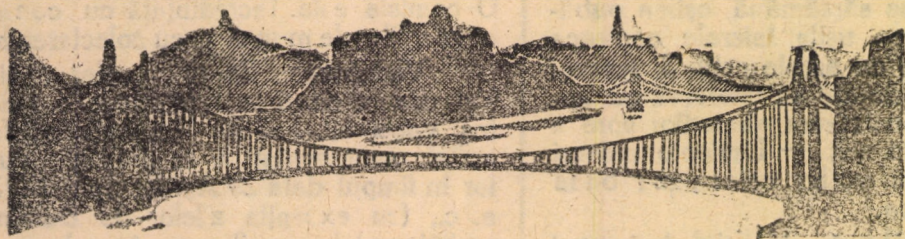
Strand cu plajă și bazin nou construite în condițiuni moderne.

Saison dela 15 Maiu până la 1 Octomvrie

Prospecte la cerere.

Direcțiunea Băilor
Buziaș, Banat

11892

Târgul de mostre internațional din Budapesta

Jubileul de 25 de ani dela înființare

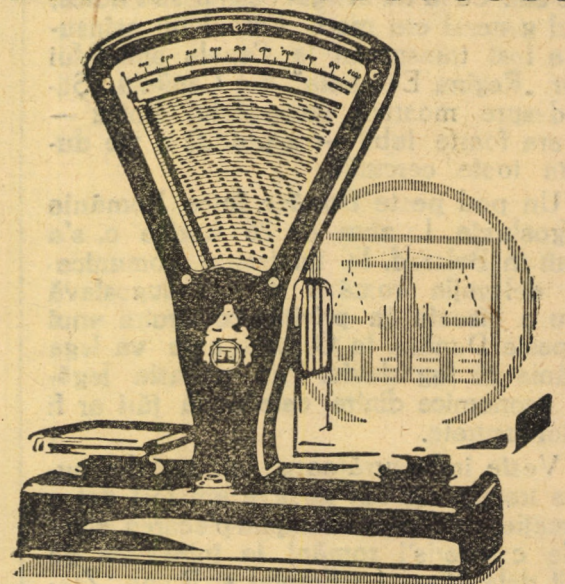
3—12 Maiu 1930

Expoziție demonstrativă de jubileu al industriei ungare
Reducere de voiej de 25—50%

Numeroase pavilioane ale industriei streine.
Trecerea graniței scutită de viză

Desigur și legitiimațiuni pentru târg se află în Budapesta la Biroul Târgului, V., Alkotmány u. 8. În Sibiu, la întreprinderea de reclame și anunțuri Hermes S. A., strada Regina Maria 57 și la Coe Int. de Wagon Lits, filiala, Piața Regele Ferdinand No. 121. Afară de aceea în toate orașele mai mari ale României Mari în filialele celor două birouri de voiej, sau unde e angajat un reprezentant direct al târgului.

11861

Prețul și greutatea într'o secundă

cu noua balanță automată-calculatoare Hess

Nu mai există calcule complicate, nu mai există manipulații cu greutăți mici — totul face balanța automată Hess. — Nu mai există un surplus la cântăririi ca la câmpene vechi — nu mai sunteți siliți a face cadouri prin cântăririi neexacte clienților Dvs. Balanța calculatoare Hess se plătește prin ea însăși prin economisirile pe cari vi le face.

Demonstrări gratuite în prăvălia Dvs. la cerere.

VICTOR HESS / SIBIU
PRIMA FABRICĂ DE CÂNTARE DIN ROMÂNIA

Trebuesc salvați oierii

Greutățile de astăzi și câteva cai de salvare

Par'că e la modă, ca să nu zicem că e chiar o boală, să auzi vorbindu-se de rășboiu încoace numei de greutăți și de sărăcie. De aceea m'am gândit în săptămânile trecute: Să caut un loc unde să văd toată lumea mulțumită, ca să mă pot bucura în câteva zile de liniște, fără grijile mărunte și răutățile oamenilor, și mai ales să nu mai aud deloc vorbindu-se de sărăcie și greutăți.

M'am dus la o stână, cugetând că acolo e viața plină de belșug, acolo se vând acum mieii, oile varsă lapte mai mult ca peste an, cu un cuvânt oierul strânge cum culege plugarul toamna. Am plecat la stână și din motivul, că pentru mine primăvara, cu toate bucuriile ei, este la sate o povară din cauză că toată lumea se plânge de sărăcie: ba că nu-i ajunge nutrețul la vite, ori că a gătat porumbul, iar când mai dai târcoale prin curte și vezi că lemnele s'au topit toate peste iarnă, că prin gură și prin șopuri bate vântul în dragă voie, îmi vine un dor de ducă, să nu mă mai opresc până la marginea pământului.

Ajuns la stână, spre marea mea mirare și durere, în loc de mulțumire și belșug, am găsit foarte multă mâhnire la oameni. Proprietarul oilor, un om de omenie, cum i-am spus gândul cu care am venit la stână, mi-a răspuns oblu:

Dragă domnule, n'ai nimerit-o. Știu, că așa suntem priviți noi oierii, ca niște oameni ce facem averi mari după oierit. Așa a fost odinioară. Eu țin bine minte și par'că acum aud pe tata, Dumnezeu să-l ierte, că spunea cum Șaguna, metropolitul dela Sibiu, de câte ori voia să cumpere câte-o casă dela sașii din Sibiu, chema la el câte 2—3 oieri din Rășinari și le cerea împrumut galbeni grei strânși de pe lână, brânza și sevl oilor.

Greutățile și sărăcia în care se sbat oierii

Astăzi stăm așa de rău, încât ne mai țin de această ocupație numai dragostea de oițe, pe care am moștenit-o dela părinții noștri. Ia să vezi dumneata o mică socoteală de cheltuielile ce le am eu cu o oaie într'un an.

Dacă aș cumpăra fânul, de fierare oaie mă costă iernatul cel puțin 350 lei. Pentru o lună de zile, timpul înainte de sfântul Gheorghe plătesc arenda 400 lei de jugărul de pășune. Primăvăratul 60 lei de oaie, vâratul și tomnatul peste 180 lei. Mai plătim dare la comună și la stat 20 lei de oaie. Iată, că anual ne costă peste 600 lei de fierare oaie, fără să mai socotesc 15.000—20.000 lei leafa unui cioban și pagubele ce ne vin, căci oile se mai și pierd.

De unde să acoperim noi spesele dacă vindem mielul cu 100—150 lei, kilogramul de lână cu 60 lei, cașul 30 lei kg. și urda 25 lei kg.!

Am rămas înlemnit auzind cele spuse. După aceea am stat să chibzuiesc mai adânc asupra celor auzite dela badea Nicolae. Într'adevăr, situația oierilor este din cele mai grele.

Cine este vinovatul

Dar să căutăm răul la rădăcină și să vedem de unde vine sărăcia. Dacă am spune, că de această stare a fost și este vinovată stăpânirea, n'am făcut mare treabă și nici n'am pășit cu un pas mai înainte. Pe lângă acestea cred, că e mai cu folos să privim lucrurile în față și să vedem ce mai avem de făcut pentru îndreptarea și îmbunătățirea situației de astăzi.

Dacă ne-am apuca să învinovățim, sau mai bine zis, să scoatem de guler pe vinovat, desigur, că între cei scoși la vâzul tuturor ar fi și oierul. Și iată de ce:

Cutare oier harnic din Poiana sau Rășinari și-a dat copiii la învățătură. Să zic la Sibiu. Întreb acum: câți din ei, după ce au terminat opt clase, i-au făcut negustori care să expoarte lână, brânza și mieii? Este vreunul? Cine voiți, ca să facă acest lucru? Să vină guvernul să cumpere din Râul Sadului mieii? Nu vedem cum fac alte neamuri cu copiii lor?

Oierii și plugarii noștri, după ce a făcut copilul câteva clase, vrea să-l știe domn,

vrea să-l vadă funcționarul statului și cu aceasta crede că s'a procopsit țara și s'a fericit și copilul. Noroc bun de așa procop seală.

Câteva cai de îndreptare a lucrurilor

Poate că nici acum nu e prea târziu, ca să se mai repare ce s'a greșit. Acum când posturile în serviciile statului se mai pot ocupa numai foarte greu, oierii noștri vor face bine dacă își vor pregăti copiii isteți spre comerț, spre negustorie. Chibzuți cu seriozitate acest lucru, pentru îndoiul motiv: se salvează oieritul și pe lângă aceasta se dă și copiilor puțința unui traiu mai mulțumit.

Oieritul, această ocupație nobilă cu un trecut atât de însemnat, a fost și trebuie să rămână unul din izvoarele de bogăție ale țării noastre. Dacă astăzi situația este disperată și sărăcia este mare, să nu credem că toate căile de salvare s'au închis.

Să nu mergem prea departe cu căutarea de dovezi, prin care să arătăm puțința de scăpare a oierilor. Dau o singură și modestă sugestie (indemn). Dacă onorata Cameră de industrie și comerț din Sibiu ar fi avut bunăvoința să se arate că trăește și ar fi încheiat o înțelegere — să zicem cu camera de comerț — sau prin ea cu un negustor de carne din Praga de exemplu, atunci ar fi văzut, că în Cehoslovacia carnea e de trei ori mai scumpă ca la noi. Foarte simplu, după ce a făcut toate demersurile și înlesnirile ce le poate face, ar fi invitat pe oierii mai răsăriți să-și desfacă carnea de miel și brânza în țările unde se plătește.

Aș vrea să văd la lucru afară pe teren camera de industrie și comerț și vreau mai ales ca oierii pricepuți să-și îndrepte copilașii spre negustoriile, care să valorizeze produsele lor prin exportul în străinătate.

Pe această cale lucrurile și mai ales sărăcia lucie, în care înotăm astăzi, va fi mult vestejită. Stăpânirea și mai ales oierii trebuie să-și scoală mâinile din sân, să lase pentru babe vîicările și să pornească la treabă, până nu-i prea târziu.

Oieritul trebuie salvat și îndreptat pe făgașul cel bun și adevărat. Pentru acest lucru sunt da'ori să se străduiască cu pricepere oierii împreună cu stăpânirea.

Ion Munteanu.

Acolo unde au fost biserici...

Regiunea Suzdal din Rusia centrală e vestită încă de mult prin catedralele ei vechi, bisericile ei de stil, icoanele ei zugrăvite de vestiți maștri, cari sunt cunoscute în toată Rusia sub numele de: „pictorii de icoane sfinte din Suzdal”.

Valul antireligios s'a revărsat cu o decisebită furie asupra acestei regiuni. Încă în anul trecut numeroase biserici din Vladimir, Bogoliubova și Suzdal, au fost preschimbate în cluburi, muzee antireligioase și cîzărmi. Ba unele au fost preschimbate și în închisori. Iată ce scrie un corespondent al unui ziar din Paris despre aceste biserici.

În orașul Vladimir s'a nimicit în catedrala de acolo tot ce se putea nimici. Pe podea, în fața altarului, doi indivizi lucrau la un placat, care începea: Andrei Bogoliubski, constructorul catedralei, a ridicat această casă ca să robească poporul înapoiat. „Placatul e scris cu boia neagră și e destul de lung. Va cuprinde istoria lui Bogoliubski, precum și gândurile ce l-au dus la ridicarea catedralei. Placatul va fi lipit pe ușa catedrelei. În catedrală s'a și deschis un „muzeu” antireligios. Domnește în el ordinea canoască. Sunt expuse osemintele mai multor sfinți — schelete deformate, și deasupra lor se află tablouri cu numele sfinților. Pe pereți se află tablouri, de asemenea prevăzute cu inscripțiuni. Pe tabloul Sf. Pantelimon, pe care se află o mare pată, care ar fi fost pricinuită de sărutul credincioșilor, inscripțiunea spune: „Iată pe tîmăduitorul bolnavilor, care a răsărindit sifilisul și alți microbi”.

Catedrala Sf. Dumitru e complet pustie. Pe o grămadă de scânduri se află, nu se știe pentru ce, o umbrelă deschisă. Alta-

rul e pustit, icoanele sfărâmate. Candelabrul a fost luat. Pereții bisericii au fost văruiți pe dinafară. Va fi preschimbată într'un club.

Înainte să ajungi la Bogoliubova vezi încă din depărtare o mare catedrală albă. Locul din jurul catedralei a fost pustit. Catedrala n'are pîzitor, deși s'a înființat un muzeu în ea. Depe clopotniță se aud sunetele unei chitare. Clopotele au fost luate. Ușile sunt deschise, geamurile sparte. Ușa de metal din fața altarului a fost dessemenea luate. Mândra catedrală își păstrează numai în exterior formele ei nespuse de frumusețe. Pe una din uși un glumeț a scris: „Păziți vechile amintiri” și mai jos puțin: „În curând nu veți mai avea ce lua”.

Am intrat în catedrală. Pustiu peste tot — zidurile despuiate. Tencuiala a căzut și se văd cărămizile. Iconostasul e sfărâmat. Nu se vede nici o singură icoană, nici un singur obiect. Pe jos se văd hârtii mototolite și sfărâmături de scânduri. Pe zid o nouă inscripție:

„Am fost, am cântat, am băut și mâncat, Am făcut tot ce-am vrut, Iartă-ne „doamne” păcatele noastre”.

Am mers în jurul bisericii și am privit capela nimicită. Ce a cruțat timpul n'au cruțat oamenii...

Mănăstirea din Spas, care se află nu departe de orașul Suzdal e înconjurată cu frumoase ziduri cu plante agățătoare și turnuri de cetate din secolele al 15 lea și al 16 lea. În timpurile dinaintea lui Petru cel Mare au fost închise aci sectanții. În prezent G. P. U. închide în celulele Mănăstirii pe delicvenții politici. Porțile sunt închise, paznici peste tot.

Am rugat să ni se permită a vizita muzeul mănăstirii. Permisunea nu s'a dat însă așa ușor. La intrare se afla un soldat, un jandarm al lui G. P. U. (organizația de spionaj bolșevică) președintele sovietului orașului și un bătrân cu chei. Ne cer documentele cu „vizele” necesare. Am declarat că nu dorim decât să vedem colecțiile muzeului și Biserica. Nimic n'a folosit. Au cerut documente.

Ne-au luat apoi legitimațiile și după lungi constătuiri ne-au dus sub paza cea mai riguroasă în biserică. Dela închiderea ei au trecut abea câteva zile. Aerul este încă pătruns de smîră. Se scot covoarele, se face inventariul, obiectele de metal sunt puse în lăzi. Toți sunt îmbrăcați în găpci, cu țigări în gură. Președintele sovietului a lovit deodată cu bastonul în icoana lui Christos și a strigat „Destul ne-am închinat Corpului Tău precist... Du-te acum la toți dracii!” Intră în vorbă cu ajutorul său și se întrec amândoi în „exprimarea liberă a ideilor”.

Președintele dă apoi câteva ordine și după aceasta strigă entuziasmat: „Facem aci o minunată secție antireligioasă”. Cu alte cuvinte e vorbă de un nou muzeu antireligios ... Câte le vom mai avea?

Seara, la plecarea din Vladimir, ne-am întâlnit la gară cu un grup de vreo 100 persoane, cari au fost arestate din ordinul Biroului politic. Se află printre ei bărbați și femei, tineri și bătrâni, toți par adobiți de un drum lung. În jurul lor se află un puternic cordon al lui G. P. U. Vizitului nostru i se face semn să plece mai departe. Nimeni n'are voe să se apropie de acest grup. Impresii copleșitoare. Mă gândesc la înaltele ziduri de piatră ale Mănăstirii din Spas, cari vor înghiți pe acești nenorociți pentru mulți ani poate ...

Congresul viticultorilor și prunarilor

Duminecă în 27 Aprilie c., s'a ținut în București congresul viticultorilor și prunarilor din țară. Congresul s'a ținut în sala „Dacia”. A luat parte un public foarte numeros.

La urmă congresul a votat o moțiune prin care cere guvernului printre altele: 1) sprijinul și încurajarea exportului de vin și fructe; 2) înființarea creditului viticol; 3) scăderea taxelor pe brevete; 4) libertatea vânzării spiritului de vin și a țuicei; 5) deschiderea cârciumelor. Congresul a mai ales 4 delegați cari s'au prezentat la dl ministru V. Madgearu cu moțiunea votată. D-sa a promis că le va împlini pe cât e cu puțință plângerile.

Legăturile comerciale româno-germane în anul 1929

Astăzi mai mult ca ori când se discută chestiunea legăturilor comerciale dintre țara noastră și Germania. România a avut și în trecut o strânsă conlucrăre economică cu Germania și nici în viitor nu se poate lipsi ușor de această conlucrăre. Rămâne însă ca pe baza unei învoeli comerciale să se fixeze definitiv mijloacele de colaborare economică între cele două state.

Deocamdată dăm o seamă de amănunte asupra legăturilor comerciale româno-germane, din anul 1929, pentru a arăta mai bine însemnătatea conlucrării economice cu Germania.

În cursul anului 1929, în schimbul de mărfuri s'a observat un progres simțitor în favorul României. Față de anul 1928, exportul înregistrează pentru prima oară o ușoară scădere. Exportul nostru în Germania se compune din următoarele produse: animale vii, alimente și băuturi, materii prime (nefabricate) în valoare de 210 milioane mărci aur, iar importul din Germania: materii pe jumătate fabricate și mărfuri fabricate, în valoare de 164 milioane mărci. Deci activul (plusul) în favorul României e de 46 milioane mărci.

În totalul importului Germaniei, în anul 1929, România a participat cu 1,58 la sută, față de 1,4 la sută în anii 1926—1928, stând pe aceeași treaptă cu Spania și Austria. Dintre țările din sud-estul Europei, România exportă cel mai mult, aproape cât Jugoslavia, Cehoslovacia și Grecia la un loc.

Pentru anul 1929, exportul României în Germania înregistrează: 52 la sută cereale, 12 la sută petrolifere, 8 la sută lemne, 8 la sută ouă și 3,9 la sută olseginoase.

Dintre cerealele noastre importate de Germania, locul întâi îl ocupă orzul cu o valoare de 58 milioane mărci, apoi porumbul pentru 22 milioane, grâul și în urmă secară. În asemănare cu celelalte state exportatoare de orz, România stă în fruntea tuturor pe anul 1929. Deducem deci, că piața germană este pentru orzul românesc de o însemnătate deosebită.

În ceea ce privește importul din Germania, tot România ocupă locul principal între țările din sud-estul Europei. Dintre mărfurile ce ni-le vinde Germania 90 la sută sunt complet fabricate (mai cu seamă mașini și unelte).

Păcat că guvernele trecute n'au dat atenția cuvenită legăturilor noastre comerciale cu Germania. Urmările acestei neatenții au fost și sunt acum greu simțite. Guvernului național-țărănesc îi revine greaua sarcină de a înlătura neajunsurile din trecut și de a îndruma pe o cale dreaptă legăturile dintre două țări.

Situația e însă azi mai grea ca în anii trecuți. Spre pildă la începutul acestui an, după consfătuiri de doi ani, Germania a încheiat o convenție cu Polonia, de unde se vor duce în Germania foarte multe vite vii și (iaie, porci, cereale, petrol, benzină și altele. Dacă încă de sub guvernele trecute se porneau și din partea României tratative comerciale, până acum am fi fost încheiat astfel de convenții cu diferite țări.

O nouă excursie a hidroaviei italiene

Hidroavioanele sunt aeroplan ce se lasă și se ridică de pe apă. În armamentul modern ele formează mâna dreaptă a flotelor de război. O țară care ar avea cât mai multe vase de război și în schimb ar fi lipsită de hidroavie s'ar vedea în tot momentul primejdii. Flota ei ar putea fi distrusă foarte ușor de hidroavioanele dușmane.

În privința hidroaviei, Italia stă mai bine ca oricare altă țară. Ea are cele mai multe și mai bune hidroavioane. În ultimii doi ani, italienii au făcut cele mai strălucite raiduri (excursii, manevre). În primul raid, au luat parte 64 de aparate străbătând câteva mii de kilometri. Ele au atins coasta Franței, a Spaniei, Nordul Africii, ridicându-se apoi spre Ostia (port italian), unde au fost primite de familia regală și întreg guvernul în frunte cu ducele Mussolini.

Anul trecut, 35 de hidroavioane au plecat din golful Tarento, unde e un port de hidroavioane și au făcut un sbor în Răsăritul Europei. În drumul lor s'au abătut și pe la Constanța, unde li s'a făcut o primire caldă.

În anul acesta, comandamentul aviației italiene, încurajat de isbânda sborurilor din anii trecuți, pregătește un sbor mai lung și anume până în America. Vor pleca în acest raid 12 hidroavioane tip „Savoia” același tip cu care De Pinedo a făcut ocolul pământului. Comanda acestei lungi expediții va fi încredințată căpitanului aviator Madelene, același care a descoperit pe generalul Nobilenghi înfrânt între ghețurile de la Polul Nord.

Nici în țară nici în străinătate

Nenorocul se ține uneori scaiu de anumiți muritori. Acesta e și cazul dlui general Averescu, șeful partidului poporului. E drept că și d-sa a contribuit la scormonirea acestui nenoroc. În timpul cât a guvernat țara, a adus mai puțin bine decât rău. Poporul văzându-i felul de a lucra s'a despărțit de d-sa rând pe rând. Dar nu numai mulțimea l-a părăsit, ci chiar și o seamă de bărbai cari i-au fost mâna dreaptă la conducere (cazul dlor Petrovici, Manolescu și alții).

În urma acestor împrejurări dl general Averescu și-a dat bine seama, că s'a cam isprăvit cu nădejdea de a mai ajunge curând la guvern. Ce era de făcut? Congrese, manifestații, amenințări, toate au fost zadarnice. Poporul nu se mai lasă amăgit cu una cu două. Trebuia să urmeze o altă tactică. S'a gândit că n'ar fi rău, dacă ar apela la ajutorul streinătății. Dacă aceasta l-ar sprijini, poate ar mai fi o oarecare nădejde. Zis și făcut. Dl general Averescu, acum câteva săptămâni a plecat în Italia, unde s'a pus pe propagandă. A stat acolo câteva săptămâni în cari a muncit din greu. Însă vorba ceea: „Cine n'are noroc n'are, de când naște până moare”. Așa și dl general Averescu s'a reîntors în țară fără nici un rezultat multumitor. S'a reîntors foarte dezamăgit și nici nu e de mirat: în țară nu e sprijinit, în străinătate nu e ajutat. Atunci unde să mai alerge?

Ce se petrece în alte țări

FRANȚA. Camera franceză a votat un plan de lege pentru scăderea impozitelor pe anul 1931. Această scădere atinge cifra de 1 miliard 800 milioane franci.

AUSTRIA. La o întrunire a organizației de dreapta a Heimwehrului au pătruns o mulțime de național-socialiști cu scopul de a tulbura întrunirea. S'a produs o ciocnire între cele două partide. Când poliția a putut pătrunde în sală și să restabilească ordinea, a găsit 4 greu răniți și 15 mai ușor. S'au făcut mai multe arestări.

GERMANIA. Numărul muncitorilor fără de lucru din această țară a scăzut cu aproape 1/2 milion, față de cifra de la începutul lunii Februarie, care se apropia de 3 milioane. Numeroși lucrători au fost angajați în industria construcțiilor și la muncile agricole de primăvară.

INDIA. Mișcarea naționalistă din această țară se agravează pe zi ce trece. Ciocnirile dintre poliție și localnici sunt tot mai dese. Autoritățile engleze au luat toate măsurile pentru a feri pe coloniștii europeni de furia indigenilor.

Mersul vremii și starea semănăturilor

Săptămâna aceasta a început cu ploaie. Temperatura a scăzut simțitor. La munte a nins pe alocuri. Prin Muntenia și Dobrogea s'au deslănțuit furtuni puternice, aceasta de sigur pe urma valurilor de căldură din ultimele zile (24—26 Aprilie). În general ploile căzute au avut o înfrărire neînchipuit de bine făcătoare asupra semănăturilor.

În toată țara recolta promise a fi îmbelșugată. Dacă nu vor suferi de aci înainte, vom avea anul acesta o recoltă strălucită.

Apel

Este cunoscută nenorocirea dela biserica din comuna Costești, care a răspândit jalea în toate părțile țării. Au perit în flăcări peste 100 persoane, iar biserica a fost mistuită de foc până la temelie.

Avem deci cu toții datoria să aducem o mângâiere comunei atât de greu încercată și familiilor îndurerate, și să dăm cât vom putea mai mult pentru ajutorarea lor. Conform dorinței guvernului s'a constituit și în orașul Sibiu un comitet comunal sub președinția mea, pentru strângerea ajutoarelor în scopul de mai sus și în sensul hotărârii acestui comitet, rog pe întreaga populație orașului nostru, fără deosebire de confesiune, a contribui după posibilitate pentru scopul acesta înalt. Donatorii sunt rugați a plăti contribuțiile lor la casa orașului cel mult până la 7 Maiu a. c.

Primarul.

Prețul cerealelor

Sărbătorile Paștilor au întrerupt pentru câteva zile lucrările burselor internaționale de cereale. În deosebi la noi, stocurile din porturi sunt foarte mici, aceasta și din pricina că însăși măsurile cu porumb ocupă pe țărani într-o măsură mare. Prețurile sunt în general scăzute. Noua recoltă e mult promițătoare, fapt care contribuie la scăderea prețurilor. Deasemenea America de Sud anunță o mare cantitate de porumb pentru export.

Prețul cerealelor în Sibiu

În ziua de 29 Aprilie 1930, au fost următoarele prețuri pe piața cerealelor din Sibiu: grâul 100—125 lei feldera, porumbul 50—55 lei, orzul 40—50 lei, fasolea 140—150 lei, ovăzul 150—200 lei sacul, cartofii 12—15 lei feldera, secara 60—70 lei, ceapa 30—40 lei feldera. În general piața a fost slăbuță.

Producțiune teatrală

A doua zi de Sf. Paști, reuniunea „Sf. Maria” a femeilor române unite din Sibiu a aranjat o producțiune teatrală urmată de dans, în sala „Unicum”. S'a jucat piesa „Dregul Tatii”. Dl D. Axente conducătorul reprezentației teatrale a dat dovadă și de data aceasta de alese însușiri actoricești.

Aiât reușita morală cât și cea materială au fost din cele mai strălucite. Publicul a rămas întru toate mulțumit.

Vorbe înțelepte

Cine dă celui sătul toamnă apă în fântână.

Cel ce cade de două ori în aceeași groapă e nebun.

Cel ce zice eu știu toate, nu știe de fapt nimic.

Oaspele nu mănâncă ce dorește, ci ceea ce găsește.

Cap fără griji crește numai la bostănărie.

A greși e lucru omenesc.

Calea adevărului este una singură, căile minciunii sunt nenumărate.

Coiful înzadar se șterge căci negreș nu și-o pierde.

Fața bună-i o cunună.

Răi plătitori la Foaie

Următorii abonați sunt rugați să-și plătească restanța la foaie: Vasile Pampu, Gurăului, jud. Sibiu; Ioan Oprig, Dridif, jud. Făgăraș; George Rogiu, Dăigara, p. Cohalm; Ioan Rădulescu, Corneareve, jud. Careș; Ioan Ghișoiu, Călnic, p. Sebeș; Societatea de lectură „Doina”, Râpa de sus, jud. Mureș; Grădinar Maria Bregă, Retigsdorf, p. Hendorf; Ioan D. Hămbășan, Sadu, jud. Sibiu; Chirilă Rusalim, Șura-mare, jud. Sibiu; Cira Marian Sieuț, jud. Năsăud; Dumitru Petru, Semlacul-mare, jud. Timiș; Alții cari mai au restanță sunt rugați să plătească, ca să nu-i mai publicăm în foaie.